

СТАТИСТИКА НА ГРАДОВЕТЕ 2020 - ВАРНА

Статистика на градовете е проект на Европейската комисия, който се съфинансира от държавите участнички в него. Целта на проекта е осигуряване на надеждна и сравнима в географски и времеви аспект информация за функционалните градски райони¹ по показатели за демографското и социално-икономическото им състояние. Проектът е от малкото източници на официална статистика на ниво град.

Проектът започва пилотно през 1999 година. С пълен обхват се провежда през 2003 г. за петнайсетте държави - членки на Европейския съюз. През 2004 г. в изследването се включват още тринадесет държави, в това число и България.

От 2010 г. Националният статистически институт осигурява информация за 17 функционални градски райони, включващи 18 областни града и 58 общини.

Функционалният градски район с център гр. Варна включва общините Аврен, Аксаково, Белослав, Варна, Долни чифлик и Дългопол. Територията му обхваща 2 038 кв. км., което представлява 1.9% от територията на страната.

Към края на 2020 г. населението на района е 415 476 души, или 5.4% от населението на страната. В сравнение с 2010 г. то се увеличава с 9 860, или с 2.4%. Мъжете са 201 369 (48.5%), а жените - 214 107 (51.5%), или на 1 000 мъже се падат 1 063 жени.

През 2020 г. 80.0% от общото население на функционалния градски район живее в центъра на района - гр. Варна. В сравнение с 2010 г. населението в гр. Варна се увеличава с 10 702 и достига 332 394 души.

Данните за естественото движение на населението през 2020 г. показват значително намаляване на раждаемостта в района до 9.0‰ спрямо 11.8‰ за 2010 г. и повишаване равнището на смъртност с 2.4‰ - от 11.4 на 13.8‰, като се вземе предвид влиянието COVID-19. През 2020 г. тези две тенденции формират отрицателен естествен прираст на населението във функционалния градски район в размер на минус 4.8‰, или населението намалява с 2 010 души.

Подобна картина се наблюдава и в гр. Варна. За периода от 2010 до 2020 г. раждаемостта намалява с 3.2‰, смъртността се увеличава с 2.5‰, а естествения прираст за 2020 г. е минус 3.8‰.

¹ Функционален градски район - обхваща територията на града и неговата зона на регулярно пътуване до работното място. Зоната на регулярно пътуване до работното място включва общините, от които най-малко 15% от заетите пътуват регулярно до града.

1. Динамика на населението

Брой и естествено движение на населението	2010	2020
Функционален градски район		
Население към 31.12. на годината - брой	405616	415476
о Мъже	197193	201369
о Жени	208423	214107
Относителен дял на населението във ФГР от общото население в страната - %	5.4	6.0
Средногодишен брой на населението	405367	415976
Брой живородени деца	4794	3734
Брой починали лица	4644	5744
Естествен прираст на населението - бр.	150	-2010
Коефициент на обща раждаемост - ‰	11.8	9.0
Коефициент на обща смъртност - ‰	11.4	13.8
Относителен естествен прираст на населението - ‰	0.4	-4.8
Център на функционалния градски район		
Брой на населението към 31.12. на годината	321692	332394
о Мъже	155824	160041
о Жени	165868	172353
Относителен дял на населението в центъра от общото за функционалния район - %	79.3	80.0
Средногодишен брой на населението	321265	334305
Брой живородени деца	3876	2978
Брой починали лица	3286	4259
Естествен прираст на населението - бр.	590	-1281
Коефициент на обща раждаемост - ‰	12.1	8.9
Коефициент на обща смъртност - ‰	10.2	12.7
Относителен естествен прираст на населението - ‰	1.9	-3.8

Влияние върху броя и структурата на населението оказва и механичният прираст, който през 2020 г. е положителен - с 1 010 души годишно, или с 2.4‰ се увеличава населението на функционалния район. В същото време през 2020 г. населението в гр. Варна има значителен отрицателен механичен прираст - минус 7.6‰. През 2020 г. делът на заселванията в града са 57.8% от всички заселвания във функционалния градски район, докато 83.5% от изселванията са осъществени от населението на гр. Варна.

2. Миграция на населението

Миграция и миграционен прираст на населението	2010	2020
<i>Функционален градски район</i>		
Брой заселени лица в района	9227	13185
Брой изселени лица от района	8879	12175
Абсолютен механичен прираст на населението - бр.	348	1010
Относителен механичен прираст на населението - ‰	0.9	2.4
<i>Център на функционалния градски район</i>		
Брой заселени лица в центъра	7465	7621
Брой изселени лица от центъра	7200	10162
Абсолютен механичен прираст на населението - бр.	265	-2541
Относителен механичен прираст на населението - ‰	0.8	-7.6

През 2020 г. лицата на 65 и повече навършени години са 78 213, или 18.8% от населението на функционалния градски район. В сравнение с 2010 г. те нарастват с 19 063, или с 4.2 процентни пункта. В същото време с 11 621 намаляват лицата в района на възраст 15 - 64 години. Демографското натоварване на населението се увеличава. През 2010 г. на 100 лица на възраст 15 - 64 години съответстват 42 лица от зависимите възрасти (под 15 и над 65 години). През следващите десет години това съотношение нараства и през 2020 г. коефициентът на демографска зависимост е 52%. По-голямо е нарастването на коефициента на демографска зависимост в центъра на района - гр. Варна. През 2010 г. той е бил близо 40% и се увеличава с 11 процентни пункта, за да достигне 51% през 2020 година. Демографското натоварване на трудоспособното население както във функционалния градски район, така и в гр. Варна се дължи на увеличени брой на населението на 65 и повече навършени години.

3. Възрастова структура на населението

Разпределение на населението по възрастови групи	2010	2020
<i>Функционален градски район</i>		
Население на възраст 0 - 14 години	61519	63937
Население на възраст 15 - 64 години	284947	273326
Население на възраст 65 и повече години	59150	78213
Население на възраст 15 - 19 години	19264	19057
Население на възраст 60 - 64 години	26141	24291
Средна възраст на населението - години	39.4	41.8
<i>Център на функционалния градски район</i>		
Население на възраст 0 - 14 години	47693	51360
Население на възраст 15 - 64 години	230293	219767
Население на възраст 65 и повече години	43706	61267
Население на възраст 15 - 19 години	14376	14531
Население на възраст 60 - 64 години	20668	18862
Средна възраст на населението - години	39.1	41.5

Застаряването на населението води и до повишаване на неговата средна възраст, която за функционалния градски район от 39.4 години през 2010 г. достига 41.8 години през 2020 г., а за гр. Варна от 39.1 години достига 41.5 години през 2020 година.

Събраните в рамките на проекта данни за демографското, социалното и икономическото развитие на градовете и функционалните градски райони в България, могат да се намерят в електронната публикация „Градове и техните функционални градски райони в Република България 2010 - 2020“. Изданието е поместено на сайта на НСИ:

<https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/Urban2010-2020.pdf>